

Carpe Diem!

Erikoistumisaikaan ja nuoren erikoislääkärin elämään osuu usein yksityiselämän suuria muutoksia. Itse kuulun siihen ryhmään, jonka ensimmäinen puolikas erikoistumisajasta meni huolettomasti, kun puolisoaakaan ei tarvinnut enää etsiä. Vaikka ajankäyttöä ei suurella tarkkuudella suunniteltu, arki ei ollut kaaosta. Viikonloppuisin pystyi helposti käymään yhdessä elokuvissa vaikka lauantaina ja sunnuntaina. Erikoistumisen toisen kolmevuotiskauden sain aloittaa äitinä ja vasta tutkimustyön aloittaneena huomaten, että ajankäyttö ei onnistu enää yhtä suunnittelematta. Elokuvatkin katsotaan nyt kotisohvalla ja huomattavasti harvemmin.

Lääkisäaikoina Tukholman Karoliinisessa Instituutissa kurssillani oli perulainen tyttö. Prekliinissä vaiheessa olimme varsin usein tekemisissä ja kerran keskustelimme perulaisesta aikakäsityksestä. Kurssikaverini kertoi isovanhempiensa suhtautuvat aikaan ja elämään aivan toisella lailla kuin länsimaisessa kulttuurissa. Vanhan ihmisen elämästä todetaan yleästi, että ”hän on kulkenut pitkään” länsimaisen ryppyjenkauhistelun sijaan. Perulaisessa ajassa asiat tapahtuvat muutenkin silloin kun aika on kypsä, esim. jokiveneet lähtevät satamasta sitten, kun niissä on tarpeeksi matkustajia. Minunlaiseni ruuhkavuosien kynnyksellä oleva toteuttaa ”la hora peruana”-näkemystä vain kuin on kyse roskapussin viemisestä tai kodin lattioilla seikkailevien pölypalleroiden eliminoinnista – hoidan asian vasta kun aika on lähes kirjaimellisesti kypsä.

Aika on ihmeellistä siksi, että joskus se kuluu liian nopeasti, jopa juoksee. Toisinaan se matelee, hidastelee ja sitä täytyy siksi jopa tappaa. Kun katsen pian puolitoistavuotiaan poikani keskittyneesti kuuntelevan kirjanlukua isänsä sylissä leuka rintaa vasten, pieni vatsa pullottaen, haluaisin ajan pysähtyvän siihen. ”Hae äkkiä kamera!”- huudahduksia kuuluu perheessämme usein.

Kuuden tunnin paasto ennen korvien putkitusta aiheutti tarpeen tappaa aikaa puistossa ja kävelyllä, pikkumiehen takia. Puiston kiikussa taiteilin tahmeat Emla-laput hanskojen alle. Vasta toimenpiteen jälkeen huomasin, etten ollut itsekään syönyt yli kuuteen tuntiin ja olin puhki. Posket kuumottivat induktion jälkeen, kun olin jännittänyt kuin kuka tahansa äiti kanyylin laittoa ja näkyä siitä, kun oma poika nukahtaa sylissäni propofoliuneen. Uniliina toi mukanaan tutun imelän sevon hajun kotiin vielä useaksi tunniksi.

Nautin suunnattomasti työstäni ja työyhteisöstäni, kollegoista. Päivystäminenkin on maa. Sen salaisuus lienee osittain siinä, että niin kauan kun kiinnitän huomioni nykyhetkeen, en juurikaan ole tietoinen ajasta. Mielenkiintoiseen askareeseen uppoutuneena kipeä tietoisuus ajasta unohtuu, ja se on toisinaan helpottavaa.

Työ- ja perhe-elämän yhdistäminen ei aina ole ajallisesti helppoa. Välillä arki tuntuu olevan erikoistilanteita toisensa perään, kun uusi nuha-kuume tai puolison työmatka ulkomaille muuttaa suunnitelmat. Joskus kauhulla ajattelen, ehdinkö koskaan elää tätä hetkeä. Jos en ehdi pysähtyä, muistanko tästä elämän parhaasta ajasta kiireen takia myöhemmin niin paljon ja yksityiskohtaisesti kuin toivoisin?

Tampereella on mukava ja aktiivinen erikoistuvien porukka. En ole klinikassamme läheskään ainoa tuore vanhempi, joka kamppailee ajanpuutteen kanssa. Kolmenkymmenen ikävuoden kieppeille voi sitä paitsi osua muitakin, toisentyypisiä haastavia elämäntilanteita. Kannustan kaikkia priorisoimaan oman fyysisen ja henkisen voinnin hoitamista. Jos siihen ei ole aikaa, muusta on karstittava. Joissakin asioissa on terveellistä armahtaa itseään ja pitää mielessä perulainen relatiivinen aikakäsitys länsimaisen absoluuttisen sijaan. Jotkut asiat voi jättää odottamaan kypsymistä. Toivotan hetkeen tarttumisen meininkiä vuodelle 2009! □